

A nap után című installáció az orosz-ukrán háborúra reflektál, melyre a művészek a Szovjetunió lassú felbomlásának aktuális fázisaként tekintenek. A nap motívuma az összes volt szovjet tagköztársaság címerében szerepelt; a szovjet heraldikában a haladás, a felvilágosodás és a fényes jövő jelképeként jelent meg. A zászlók világoskék háttere előtt látható sárga nap alakzatok ezeknek a motívumoknak az átdogozott verziói, illetve részletei, miként a zászlók öntöttvas csúcspdíszai is.

A kiállítóterben látható redukált formák, motívumok, vizuális jelek, szavak, jelmondatok és idézetek egy olyan spektrális szójegyzékké rendeződnek össze, melyek felhívják a figyelmet az ellenállás és a kritikai kontextus folyamatos újratájolásának szükségességére.

Gyenes Zsófia, szín- és textiltervező, valamint Gróf Ferenc, képzőművész, 2022-ben kezdték meg közös munkájukat. Több mint húsz párizsi év után Orléans-ba költöztek, ahol 2023 októberében alapították meg közös műhelyüket. Kollektív munkáik a textiltervezés és a képzőművészet határterületein jönnek létre.

Gyenes Zsófia (1977, Budapest) textiltervező és képzőművész. Tanulmányait Budapesten és Párizsban végezte, az ENSAD (École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs) textil szakán 2004-ben diplomázott. Majdnem húsz év divat, lakberendezés és autóipar területén végzett textiltervezői munka után 2022-ben kezdett önálló művészeti praxist.

Gróf Ferenc (1972, Pécs) a Société Réaliste csoport (2004-2014) alapító tagjaként nyelvi és tipográfiai elemekből, statisztikákból, kartográfiai jelekből hozott létre különös művészeti nyelvet a társadalmi folyamatok vizsgálatára, a múlt és a jelen összefüggéseinek felmutatására. A csoport felbomlását követően a látásmód és a szemlélet megmaradt, munkái a tervezőgrafika és a térbeliség keresztmetszetében álló ideológiai lenyomatokkal foglalkoznak. 2012 óta a bourges-i École Nationale Supérieure d'Art (ENSA) oktatója.

After the Sun is an installation reflecting on the Russia-Ukraine war, which the artists see as a current phase in the slow disintegration of the Soviet Union. The sun was a motif appearing on the coats of arms of all the former Soviet republics; in Soviet heraldry it was a symbol of progress, enlightenment and a bright future. The yellow sun shapes against the light blue background of the flags are reinterpreted versions or details of these motifs, as are the cast-iron decorations closing the flagpoles.

The shapes, motifs, visual signs, words, slogans and quotations in the exhibition space formulate a somewhat spectral glossary that draws attention to the need to constantly reorientate the possibilities of resistance and its critical context.

Colour and textile designer Zsófia Gyenes and visual artist Ferenc Gróf started working together in 2022. After living in Paris for more than 20 years, they moved to Orléans, where they set up their workshop in October 2023. Their collective works are created on the border of textile design and visual art.

Zsófia Gyenes (1977, Budapest) is a textile designer and visual artist. She studied in Budapest and Paris and graduated from the Textile Department of ENSAD (École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs) in 2004. After almost 20 years of working as a textile designer in the fashion, interior and automotive industries, she started her independent artistic practice in 2022.

As a founding member of the artist group Société Réaliste (2004-2014), **Ferenc Gróf** (1972, Pécs) created an artistic practice focusing on linguistic and typographical elements, statistics and cartographic signs to examine social processes and to highlight the connections between the past and the present. After the dissolution of Société Réaliste, his vision and approach remained, and his work deals with ideological imprints at the intersection of graphic design and spatiality. Since 2012, he has been a lecturer at the École Nationale Supérieure d'Art (ENSA) in Bourges.

Gróf Ferenc & Gyenes Zsófia

Lenyűgöző árnyaink

Magnificent Shades of Us

Egy spektrális szójegyzék • A Spectral Glossary

Megnyitó • Opening: 2025/03/14 (PÉN • FRI) 19:00 | Látogatható • On view: 2025/03/15 – 04/20
A kiállítást megnyitja • opening remarks by: Róka Enikő, művészettörténész • art historian

„Ha akad történelmi időszak, amely szürke alapon szürkére van festve, akkor a miénk mindenképp az.

Az események és szereplők árnyakként jelennek meg. Árnyakként, amelyek elvesztették testüket. Amikor a *vörös kísértet*, amelyet a mai napig a falra festenek, végre megjelenik, akkor nem anarchista frígiai sapkával a fején tűnik elő, hanem bevásárlóközpontok lélektelen folyosóin ténfergő, órabérért unatkozó Mikulásként, vagy esetleg MAGA-sapkába szorított fejű univerzál-republikánus gender-harcos formájában.

Az emberek maguk csinálják történelmüket, ha ugyan az érintőképernyők mediális vákuumán keresztül is, de soha nem szabadon, saját döntéseik szerint, hanem közvetlenül készen talált, örökölt mintázatok és eleve adott körülményeket követve teszik ezt. Valamennyi holt és árnyéknemzedék hagyománya lidércként nehezedik az élőkre, és éppen, amikor úgy tűnhet, hogy önmaguk és a helyzet átalakításán dolgoznak, azon, hogy valami olyat teremtsenek, ami még soha nem létezett, éppen az ilyen válságkorszakokban idézik fel saját maguk szolgálatára a múlt szellemeit, kölcsönvéve neveiket, jelszavait, jelmezeiket, hogy ilyen archaikus, tiszteletreméltó álruhában és egy kölcsönzött nyelven vigyennek színre egy új világtörténelmi bohózatot.

Korszakunk a kiáltó ellentmondások legutarkább keveréke: demokraták, akik nyíltan az alkotmány ellen konspirálnak; forradalmárok, akik bevallottan tőke-fundamentalisták; liberálisok, akik a szegregáció mellett érvelnek; parlamentek, melyek egyre inkább oligarchák lobbistáinak gyülekezeteivé válnak; ellenzékiek, akik a tűrésben lelik hivatásukat és

“If there is a period in history that is painted grey on a grey background, it is definitely ours.

Events and their characters appear as shadows. Shadows that have lost their bodies. When the *red ghost*, which still haunts us today, finally manifests, it doesn't appear as an anarchist in a Phrygian cap, but as a bored Santa Claus wandering the soulless aisles of shopping malls for an hourly wage, or perhaps as a universal republican gender warrior wearing a MAGA hat.

People make their own history, even if it is through the media vacuum of touch screens, but never freely, according to their own choices, but directly following ready-made, inherited patterns and pre-given circumstances. The tradition of all the dead and shadow generations weighs like a nightmarish burden on the living, and just when it seems that they are working towards transforming themselves and the situation, to create something that has never existed before, it is precisely in such times of crisis that they summon the ghosts of the past to serve themselves, borrowing their names, their slogans, their costumes, to stage a new farce of world history in such archaic, venerable disguises and in a borrowed language.

Our era is the most potent mixture of clamorous contradictions: democrats openly conspiring against the constitution; revolutionaries who are avowed capital fundamentalists; liberals arguing for segregation; parliaments increasingly becoming congregations of oligarch lobbyists; oppositionists who find their vocation in tolerance and parry their present defeats by prophesying future victories.

Kiállításépítés / Exhibition setup: Ordasi László, Remkó László

trafogaleria

1094 Budapest, Liliom utca 41.
+36 1 456 2040 // gallery@trafo.hu // www.trafo.hu
Nyitva: keddtől vasárnapig 16-19h, előadási napokon 16-22h
Open: Tuesday to Sunday 4-7pm, performance days 4-10pm
A belépés ingyenes // Free entrance

M Ő B É L
K U N S T

Nemzeti
Kulturális
Alap

KK
KÁLI KÖNYV

elkövetkezendő győzelmek jövendölésével parí-rozzák jelenbeli vereségeiket. Olyan harcok ezek, amelyeknek legelső törvénye az eldöntetlenség, a féktelen és tartalmatlan agitáció a nyugalom nevé-ben, a nyugalom legünnepélyesebb prédikálása a reform nevében. Szenvedélyek igazság nélkül, igazságok szenvedély nélkül, történelem esemé-nyek nélkül. Fejlődés, amelynek mintha egyetlen hajtóereje az idő hajszolása lenne, fő eszköze pedig ugyanazoknak a feszültségeknek és elernyedé-seknek folytonos ismétlődésén keresztül a lassú kifárasztás. Feszültségek, amelyek mintha csak azért korbácsolódnának fel újra és újra, hogy ezután letom-pulhassanak és összeomolhassanak bármiféle felol-dódás nélkül. Önhitten közszemlére tett erőfeszí-tések, a világvége veszélyeitől reszkető polgári ré-mület, mialatt a világmegmentők a legkicsinyesebb cselszövéseket és udvari komédiákat viszik színre.

Gróf Ferenc és Gyenes Zsófia új közös műveiket bemutató kiállítása a közelmúlt néhány felejtésre ítélt, máig kísértő árnyát idézi meg: az egykori szo-cializmus ultrabalos ellenzékét; ugyanezen rezsim hivatalos-forradalmi múzeumát, a Magyar Munkás-mozgalmi Múzeumot, melynek immár az alapjait is kiásta és elpusztította egy obskurus neo-neore-neszánsz szekta; valamint egy samizdatban meg-jelent anarchista elméleti munkát. A kiállítás egy-fajta szószedet, egy újra megalkotandó nyelvtan fonémáinak gyűjteménye.

Nem árnynak születünk, hanem azzá válunk.”¹

(Gróf Ferenc, Gyenes Zsófia)

A Mindenre készen álló készülék című videóinstal-láció kiindulópontja a magyar filmtörténet egyik meghatározó alkotása, a Balázs Béla Stúdióban készült, és az 1969-es elkészülte után azonnal betiltott *Agitátorok* című film. A videómű alapja a Bódy Gábor és Magyar Dezső által írt forgató-könyv² egy olyan részlete, amely a filmben végül nem szerepel. A videóműben látható jelenet hely-színét is adó installáció gerincét a filmben látható plakátokra és transzparensekre írt feliratokból, va-lamint a filmben elhangzott mondatokból készült plakátok adják. Az eredeti, 1969-es filmből hiányzó jelenet újrakontextualizálásával a videómű a forra-dalom lehetőségeinek, valamint a politikai elmélet és a politikai cselekvés dialektikájának újragondo-lására invitál.

These are struggles whose first law is indecision, unbridled and insubstantial agitation in the name of tranquillity, and the most solemn preaching of tranquillity in the name of reform. Passions without truth, truths without passion, history without events. A progress whose only driving force seems to be the pursuit of time, and whose main means is the slow exhaustion through the repetition of the same tensions and releases. Tensions that seem to be whipped up again and again only to be dampened and collapse without any resolution. Self-congratula-tory public efforts, civic horror trembling at the threat of the end of the world, while the world’s saviours stage the most petty intrigues and court farces.

The exhibition of new collaborative works by Ferenc Gróf and Zsófia Gyenes evokes some of the for-gotten shadows of the recent past that still haunt us today: the ultra-left opposition of the former so-cialism; the official revolutionary museum of the same regime, the Hungarian Museum of the Workers’ Movement, whose foundations have now been dug up and destroyed by an obscure neo-neo-Re-naissance sect; and an anarchist theoretical work published as samizdat. The exhibition is a kind of glossary, a collection of phonemes of a grammar in need of reconstruction.

One is not born a ghost, but becomes one.”¹

(Ferenc Gróf, Zsófia Gyenes)

The starting point for the video installation *An All-ready Device* is one of the most significant works in Hungarian film history, the film entitled *Agitators*, made in the Béla Balázs Studio and banned imme-diately after its release in 1969. The video work is based on a part of the screenplay² written by Gábor Bódy and Dezső Magyar, which ultimately does not appear in the film. The backbone of the installation, which is also the backdrop of the scene shown in the video work, is constructed of posters featuring texts from banners in the film, as well as from sen-tences appearing in the film. By re-contextualising the scene missing from the original 1969 film, the video work invites us to rethink the possibilities of a revolution and the dialectics between political theory and political action.

A kiállítás másik központi projektje *A Szem és a kéz* című, jelenleg 101 darabból álló rajzsorozat. A mű-együttes Tamás Gáspár Miklós *A szem és a kéz (Bevezetés a politikába)* című 1983-ban megjelent anarchista politikai filozófiai esszéjének, az azok-ban szereplő elméleti sarokpontoknak és kulcs-fogalmaknak vizuális interpretációja. A szöveg 1983-ban samizdat kiadásban jelent meg, majd 1985-ben franciául a genfi Éditions Noir adta ki. Magyarul 2018-ban a Mérce.hu publikálta.³ Tamás Gáspár Miklós esszéje az anarchizmus és a direkt demokrácia lehetőségeit vizsgálja az 1980-as évek ideológiai keretei között. A szöveg mai nézőpontból történő újraolvasása és továbbgondolása a ’80-as évek, és a ma befagyott frontvonalak közé zárt bal-oldal értelmiségének megkerülhetetlen dilemmáit, valamint az azok közötti párhuzamokat villantja fel.

A kiállítás harmadik szövegalapú kiindulópontja az ökofeminista gondolkodás fontos hivatkozási pont-jának számító Maria Mies jéghegy-metaforája. A német szociológus 1999-ben publikálta Veronika Bennholdt-Thomsennel közösen jegyzett *The Sub-sistence Perspective: Beyond the Globalised Eco-nomy (A létfenntartás perspektívája: Túl a globa-lizált gazdaságon)* című könyvét. A könyvben sze-replő diagram a kapitalista patriarchátus gazdasá-gának jéghegy modellje, mely a láthatatlan többség gazdasági kizsákmányolását illusztrálja. Gróf és Gyenes textilműve a mindenkori adminisztráció egyik kedvenc sokszorosító grafikai eszközét, a bélyeg-zőt használja a jéghegy-metafora interpretációjához.

Az *Egy múzeum múzeuma* című installáció központ-jában a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum gyűj-teménye áll. A múzeumot a rendszerváltás folyamán felszámolták, gyűjteménye részben megsemmisült, részben szétszóródott, illetve különböző múzeumok (köztük például a Magyar Nemzeti Múzeum) gyűj-teményébe került. Mára a Munkásmozgalmi Múze-umnak annak idején otthont adó épületet is elbon-tották a budai Várban. Az *Egy múzeum múzeuma* című mű a 35 éve megszűnt múzeum állandó kiál-lításának mából történő újraolvasását teszi lehe-tővé. A darabjaira hullott gyűjtemény emlékét az állandó kiállítás tárgy- és szöveganyagát pontosan dokumentáló múzeumi rendezési könyv⁴ – módo-sítás nélkül átemelt – szövegei őrzik, melyek egy épület nélkül maradt, szétszóródott gyűjtemény kartotékrendszerévé állnak össze.

A *Párkák* című mű ugyanezen múzeumot egykor magába foglaló múzeumépület (Budavári Palota „A” épület) hült helyét megörökítő fotók felhaszná-lásával készült textilmű.

The other focal work of the exhibition is *The Eye and The Hand*, a series of 101 drawings. This series is a visual interpretation of Miklós Tamás Gáspár’s 1983 anarchist political philosophical essay *The Eye and The Hand (Introduction to Politics)*, and the theoretical cornerstones and key concepts con-tained therein. The text was published as samizdat in 1983 and in French in 1985 by Éditions Noir, Geneva. It was published in Hungarian by Mérce.hu in 2018.³ Miklós Tamás Gáspár’s essay explores the possibilities of anarchism and direct democ-racy within the ideological framework of the 1980s. A re-reading of the text from today’s perspective reveals a number of implications and possibilities for further reflections on some paralel dilemmas of the leftist intellectuals of the 1980s and today, who feel trapped between frozen frontlines.

The third text-based starting point for the exhibi-tion is Maria Mies’ iceberg metaphor, an important reference point for ecofeminist thinking. In 1999, the German sociologist published her book *The Subsistence Perspective: Beyond the Globalised Economy*, co-authored with Veronika Bennholdt-Thomsen. The diagram in the book is an iceberg model of the capitalist patriarchal economy, illus-trating the economic exploitation of the invisible majority. The textiles of Gróf and Gyenes apply the stamp, one of the favourite graphic reproduction tools of administration.

The installation *A Museum of a Museum*, focuses on the collection of the Hungarian Museum of the Workers’ Movement. The museum was closed down after the regime change in 1989, and its collection was partly destroyed, partly dispersed, and partly transferred to the collections of various museums, including the Hungarian National Museum. The building that once housed the Hungarian Museum of the Workers’ Movement in the Buda Castle has now been demolished. *A Museum of a Museum* is a contemporary re-reading of the permanent exhibi-tion of a museum that ceased to exist 35 years ago. The memory of the collection that has fallen apart is preserved in the texts of the museum’s index book⁴, which documents the objects and texts of the per-manent exhibition in detail, and that are appropri-ated without modification to form a cartographic system of the dispersed collection that has been left without an institution.

The work entitled *Parcae* is a textile piece featuring photographs of bygone space of the same museum building that once housed the museum (Buda Castle, “A” building).

¹ *On ne naît pas spectre : on le devient.* Ez egyben a kiállításon szereplő egyik munkán szereplő felirat, ami Simone de Beauvoir „Nem nőnek születünk, hanem azzá válunk”, 1949-es *A második nem* c. könyvének emblematicus mondatának parafrázisa. / This is also the inscription on one of the artworks in the exhibition, which paraphrase the emblematic sentence from Simone de Beauvoir’s 1949 book *The Second Sex*. “One is not born, but rather becomes, a woman.”

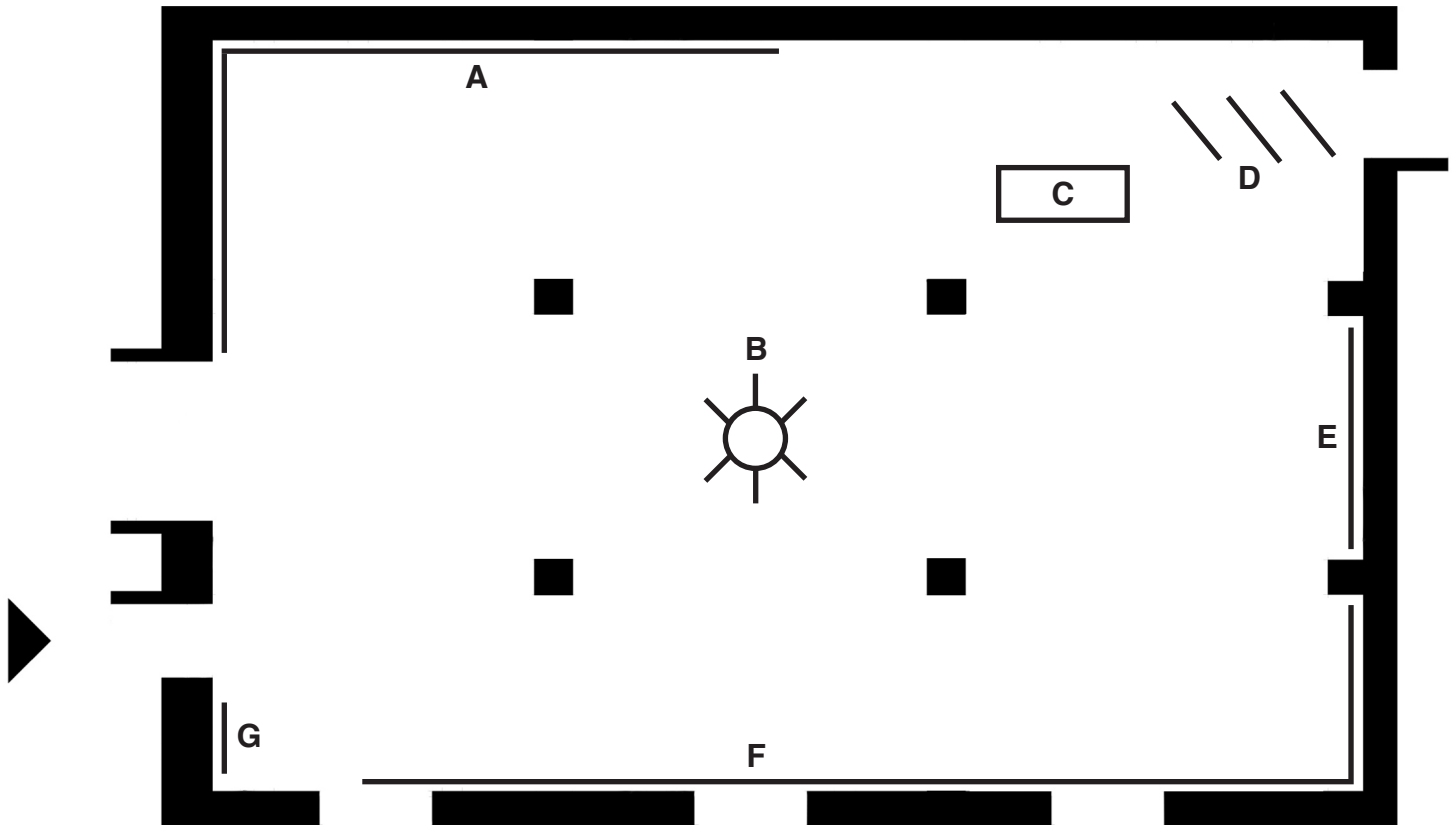
² Zalán Vince szerk.: *Bódy Gábor egybegyűjtött írásai I.*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006.

³ https://merce.hu/tgm70/a-szem-es-a-kez/

⁴ *A Magyar Munkásmozgalmi Múzeum Közleményei*, 1975/2. és 1977/2., Népművelési Propaganda Iroda, Budapest

Lenyűgöző árnyaink Magnificent Shades of Us

Egy spektrális szójegyzék • A Spectral Glossary

B

A nap után / After the Sun, 2022-2025.

Installáció (6 zászlórúd, 6 zászló, 6 öntöttvas csúcsdís, talapzat)

/ Installation (6 flagpoles, 6 flags, 6 cast iron decorations, flagpole stand), 300 x 120 x 120 cm

C

Egy múzeum múzeuma / A Museum of a Museum, 2025.

Installáció (kartotékszekrény, 4750 db kartotéklap) / Installation (file cabinet, 4750 file cards)

D

Párkák / Parcae, 2025.

Digitális fotó textilen / digital print on textile, 3 db / 3 pieces, 100 x 250 x 200 cm

E

Jéghegy / Iceberg, 2024. Tinta textilen / ink on textile, 278 x 193 cm

F

A szem és a kéz / The Eye and the Hand, 2024-.

101 darabból álló rajzsorozat (akril, grafit és pigment transzfer)

/ Series of 101 drawings (acrylic, graphite and pigment transfer) 47 x 35 cm

G

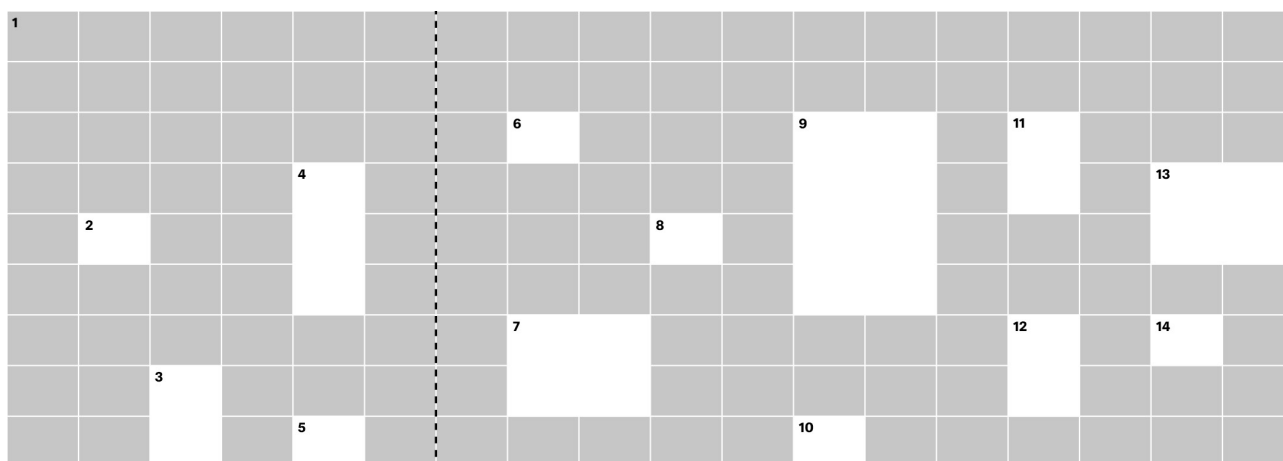
On ne naît pas spectre : on le devient.

(Nem árnyak születünk, hanem azzá válunk. / One is not born, but rather becomes, a specter.)

Digitális print és flokk szintetikus textilen / digital print and flocking on synthetic fabric, 96 x 96 cm

Lenyűgöző árnyaink Magnificent Shades of Us

Egy spektrális szójegyzék • A Spectral Glossary

A

Mindenre készen álló készülék (Agitátorok) / An All-ready Device (Agitators), 2025.

Installáció (digitális printek papíron, flokk textilen, akril vásznon, lino- és fametszetek papíron, videó 7')
/ Installation (digital prints on paper, flocking on textile, acrylic paintings on canvas, lino and woodcuts on paper, video 7')

1) Plakátfilm (Agitátorok) / Poster Film (Agitators). 131 digitális print / digital prints, 42 x 29,7 cm

2) A szem és a kéz – Konecsni után / The Eye and the Hand – After Konecsni.

Linómetszet / linocut, 42 x 29,7 cm

3) Mother Earth. Digitális print / digital print, 42 x 29,7 cm

4) Égig érő fa / Sky-high Tree. Akril, papír, keretezve / acrylic on paper, framed, 42 x 89,1 cm

5) (1849+1989)/2 = 1919. Digitális print / digital print, 42 x 29,7 cm

6) Rosa Luxemburg. Akril, papír / acrylic on paper, 42 x 29,7 cm

7) Piramis / Pyramid. Akril, vászon / acrylic on paper, 84 x 59,4 cm

8) Emma Goldman. Akril, papír / acrylic on paper, 42 x 29,7 cm

9) Családfa – archeológiai nézet / Family Tree – Archaeological View.

Digitális print / digital print, 84,1 x 118,9 cm

10) A vetített fény rövid története / A Short History of Projected Light.

Digitális print / digital print, 42 x 29,7 cm

11) Családfa / Family tree. Flokk textilen / flocking on textile, 42 x 59,4 cm

12) 7 kontinens, 1 forradalom / 7 Continents, 1 Revolution. Fametszet / woodblock print, 42 x 59,4 cm

13) Haymarket ábécé (forrás) / Haymarket Alphabet (source)

Digitális print, papír / digital print on paper, 84 x 59,5 cm

14) Haymarket ábécé / Haymarket Alphabet. Digitális print, papír / digital print on paper, 42 x 29,7 cm